

REFLEXOS DEL MÓN RURAL EN L'ONOMÀSTICA HOSTALERA DE BENIDORM

PASQUAL ALMIÑANA OROZCO

INTRODUCCIÓ

La ciutat de Benidorm (la Marina Baixa), dedicada plenament en l'actualitat a la indústria del turisme, ha tingut un creixement urbà que ha reduït l'extensió del terme municipal rural. En alguns casos, aquest món natural es reflecteix en l'onomàstica de la nova indústria benidormina.

El bloc temàtic triat fa referència al *món rural*. Considere el significat de *rural* com el de *món natural*, per la qual cosa aquesta comunicació inclou el món rural, mariner i urbà, ja que Benidorm es configurava al voltant d'aquest món abans de l'arribada del turisme de masses.

En una altra comunicació¹ esbrinava els recursos² per a generar noms. En la present comunicació, tinc en compte³ solament aquells noms que existien⁴ abans que Benidorm substituís la pesca i l'agricultura pel turisme.

1. «Onomàstica hostalera de Benidorm: els hotels», *XXIV Col·loqui de la Societat d'Onomàstica*, Eivissa, 1998.

2. Fan un total de dotze.

3. Com que l'estudi de l'onomàstica hostalera de Benidorm encara es troba en fase d'execució, no es pot fer una quantificació percentual vàlida respecte del total.

4. *La toponímia de Benidorm i el seu terme municipal (1321-1955)*: Pasqual Almiñana Orozco, tesi doctoral, Universitat d'Alacant, 1997.

OBJECTIUS

Classificar aquells noms del medi rural, costaner i urbà que formen part del nomenclàtor hostaler de Benidorm segons la procedència i extraure'n conclusions.

METODOLOGIA

El *corpus* sobre el qual treballa és el llistat confeccionat pel *Servei Municipal de Turisme de l'Ajuntament de Benidorm* de l'any 1994, la qual cosa vol dir que en l'actualitat (1999) alguns noms han desaparegut i altres s'hi han incorporat.⁵

La selecció ha estat feta dels edificis (E), apartaments (A), hotels (H), residències (R), urbanitzacions (U), càmpings (C) i restaurants-bars-cafeteries (RBC) i fan un total de 54 noms.

Com més amunt he apuntat, el *corpus* triat es basa en els noms que existien a Benidorm abans de l'arribada del turisme de masses, al voltant dels anys seixanta del s. XX.

La forma dels noms en alguns casos és composta⁶ per dos noms de diferent origen,⁷ per la qual cosa solament tinc en compte la part del nom la procedència del qual ara s'estudia. Així mateix, solament tinc en compte un nom quan es repeteix en diferents establiments,⁸ ja que la legislació permet el mateix nom sempre que no siga del mateix tipus d'oferta.

5. Aquesta és una característica pròpia de l'oferta i la demanda que genera el turisme a Benidorm.

6. El recurs per composició, amb diferents variants, per a formar noms són vuit en els hotels.

7. Per exemple *Aigüera Park*, *Marina Aitana*, etc.

8. Per exemple, *restaurant l'Hort*, *edifici l'Hort*.

CLASSIFICACIÓ

Noms	Procedència	Zona urbana 1955 ⁹	Zona urbana 1994
Aigüera Park (E)	barranc de l'Aigüera		sí
Almafrà (RBC)	partida de l'Almafrà		
Altet (E)	partida de l'Altet		sí
Armanello (C)	partida de l'Armanello		
Barrina centro (U)	partida Barrina		
Basa Seca, la (E)	una bassa seca		sí
Benicala (E)	partida de la Cala		sí
Benidorm (C)	Benidorm	sí	sí
Cabanes (E)	partida de Cabanes	sí	
Cala, la (RBC)	la Cala		sí
Calvari (E)	barri del Calvari	sí	sí
Canfali (H)	punta del Canfali	sí	sí
Carrasco (E)	partida del Carrasco		sí
Caseta, la (E)	partida de la Caseta		sí
Creu, la (U)	una creu		sí
Dunes, les (A)	unes dunes		sí
Fontanella (RBC)	una font dins de la platja		sí
Foyetes (E)	partida de les Foyetes		sí
Gambo saladar (RBC)	partida del Gambo i Partida del Saladar		sí
Hort, l' (E)	partida de l'Hort	sí	
Hort de Colón, l' (E)	casa de l'Hort de Colón	sí	sí
Hostal, el (E)	l'hostal del poble	sí	sí
Infant (E)	casa de l'Infant		sí
Lloma, la (U)	partida de la Lloma		
Loixana(E)	partida del Racó de l'Oix		sí

9. L'any 1955 és la data d'elaboració i posterior aprovació per l'Ajuntament de Benidorm del primer PGOU (*Pla General d'Ordenació Urbana*), a partir del qual es traça el futur urbanístic del poble amb totes les posteriors modificacions.

Noms	Procedència	Zona urbana 1955	Zona urbana 1994
Marina Aitana, la; (E)	serra d'Aitana		sí
Marina Albir, la; (E)	partida de l'Albir		sí
Marina Loix, la; (E)	partida del Racó de l'Oix		sí
Marina Tolls, la; (E)	partida dels Tolls	sí	
Molí; (H)	carrer del Molí	sí	
Murtal, el (E)	partida i barranc del Murtal		
Noria, la (RBC)	hi havia una sènia		sí
Pal; (E)	carrer del Pal ¹⁰	sí	sí
Palmeral; (H)	partida del Palmeral		sí
Pasaje Maravall; (E)	partida del Pla de Maravall		sí
Peña, la; (H)	partida de la Peña del Sarvatxo		sí
Pinaret, el; (U)	un pinaret		
Pla de Bayó; (U)	partida del Pla de Baió		sí
Planet, el; (U)	partida del Planet		
Puig Campana; (E)	puig Campana		
Rincón, el; (RBC)	el Racó de l'Oix		sí
Roques, les; (H)	carrer de les Roques ¹¹	sí	sí
Saladar; (E)	partida del Saladar		sí
Salt de l'aigua; (E)	partida del Salt de l'Aigua		
Sarvacho; (E)	partida de la Peña del Sarvatxo		sí
Señoría, la; (E)	partida de la Senyoria		sí
Sierra Helada; (E)	serra Gelada		
Tolls, els; (E)	partida dels Tolls		sí
Torre Benidorm; (E)	Benidorm		sí
Torre Levante; (E)	platja de Llevant		sí
Torre Poniente; (E)	platja de Ponent		sí
Torreta, la; (C)	partida de la Torreta		
Xixo; (U)	partida i barranc de Xixo [Jífo]		sí

10. Fàbrica de fer corda.

11. Actualment, carrer del Conestable Zaragoza.

ANÀLISI

Procedència

L'onomàstica hostalera de Benidorm ara estudiada prové de la toponímia. A excepció de *Bassa Seca, la Creu, les Dunes, Fontanella, l'Hort de Colom, l'Infant, Noria i el Pinaret*, la resta són topònims històrics. Dels vuit topònims ara citats, han arribat a oficialitzar-se actualment la *plaça de l'Infant* i la *font de les Fontanelles*.

A excepció de *la Creu, la Marina Aitana, la Marina Albir, la Montera, el Puig Campana i la Serra Gelada*, que són noms per proximitat, la resta es troben situats en el marc geogràfic a què fan referència.

Zona urbana

Si comparem la zona urbana de l'any 1955 i la del 1994 dels noms estudiats, comprovem com l'expansió de Benidorm ha comportat l'aparició en l'onomàstica hostalera dels topònims absorbits.

No obstant això, cal remarcar que l'eixamplament de Benidorm cap al terme municipal ha tingut, paral·lelament, una modificació de la zona urbana de 1955, amb edificacions de nova planta i creació de nous establiments hostalers que han generat vuit dels noms estudiats: *Benidorm, Calvari, Canfali, l'Hort de Colón, l'Hostal, Molt, Pal, les Roques*.

Llengua

La llengua utilitzada és l'originària de la toponímia de Benidorm, si bé l'ortografia no és l'adequada en alguns casos, la qual és normativitzada en la columna Procedència de la *Classificació*.

Pel que fa a l'ús del castellà en *Levante, Loix (l'Oix), Noria, Poniente, Sierra Helada*, no assegure que no n'hagueren més si la traducció no fóra escandalosa, si més no, en l'onomàstica anterior al 1975, la qual és normalitzada en la columna Procedència de la *Classificació*.

Des del punt de vista de la pronunciació, es transformen aquells fonemes que no existeixen en la llengua del parlant que utilitza aquesta onomàstica, arribant així a escoltar en qualsevol de les llengües europees que es parlen a Benidorm les més variades pronunciacions de la nostra onomàstica hostalera.

CONCLUSIÓ

El fet que l'onomàstica hostalera de Benidorm, ara analitzada, provinga de la toponímia ens pot fer dir que el motiu és perquè l'establiment es troba situat en aquell lloc. Aquesta solució, sinó l'única, seria la més plausible. En els casos que els topònims són per proximitat podrien tindre altres explicacions, com ara que són referents coneguts i, fins i tot, estimats pels benidormins i les benidormines.

En qualsevol cas, els diferents motius per anomenar els establiments hostalers ha possibilitat que una part del passat onomàstic del poble es mantinga públicament. Altres referents onomàstics, però, no han tingut tanta sort i, de moment, es mantenen en l'oblit.

Una particularitat remarcable és que un passat natural es transmet a través de la toponímia a una indústria de serveis com és el turisme no sense pagar un preu. És a dir, l'onomàstica es transforma i passa de tindre un significat geogràfic explicable en molts casos, a ser un referent hostaler sense més significat que el de l'establiment. Més encara: la transformació urbanística de Benidorm no solament ha ampliat la zona urbana sinó que ha modificat, en alguns casos, l'orografia de la zona natural i l'únic rastre que queda del topònim és el nom de l'establiment situat en aquella zona. L'onomàstica hostalera ajuda a mantindre una part de la toponímia no recuperada. Finalment, cal remarcar que el turisme fa de Benidorm una ciutat coneguda arreu del món i, per tant, els topònims que han heretat alguns establiments són un element de particularització onomàstica respecte d'altres zones turístiques.